

III. Fattigvårdsstyrelsen.

Den af Fattigvårdsstyrelsen till Drätselkammaren afgifna redogörelse för dess verksamhet under år 1901 är af följande lydelse:

„Styrelsen för stadens fattigvård har utgjorts af följande utaf Stadsfullmäktige dertill utsedda personer, nämligen: assessorn i Tullstyrelsen, lagman T. J. Boisman ordförande, kamreraren Ö. G. Westling vice ordförande, medicinedoktorn friherre E. Cedercreutz, sekreteraren i Fångvårdsstyrelsen, vicehäradshöfdingen A. af Forselles, fröken F. Palmén, fabrikanten K. V. Bergman, handlanden N. Kochtomow, pastor Emil Murén, trädgårdsmästaren V. F. Sagulin och muraremästaren Alexander Ärt äfvensom suppleanter protokollssekreteraren i Senaten E. Willgren, kassören vid Tullkammaren A. Schildt och fabrikanten Hjalmar Fagerroos; hvarförotom filosofie magistern Axel Antell handhaft de med verkställande direktörs befattningen vid Fattigvårdsstyrelsen förenade göromål.

Fattigvårdsstyrelsens medlemmar och tjänstemän.

Såsom Fattigvårdsstyrelsens sekreterare har protokollssekreteraren E. Willgren fungerat.

Den vid Fattigvårdsstyrelsen för kontrollerandet af fattige anställda tillsyningspersonalen har utgjorts af fruarna H. Creutlein och O. Uimonen samt herrar Th. A. Glad och A. Johansson.

Föreståndarebefattningen vid arbets- och fattiggården har äfven under år 1901 handhafs af kommunalrådet Carl Edv. Degerholm, hvilken innehaft denna befattning sedan år 1872, hvarjemte fru Maria Degerholm fortfarande ombesörjt husmodersgöromålen vid inrättningen och kontorsgöromålen bestridts af kontoristen Frans Rosendahl.

Läkarevården vid fattigvårdens sjukanstalter har handhafs af docenten doktor Jarl Hagelstam och de presterliga förrättningarna vid arbets- och fattiggården ha utöfvats af Pastor Emil Murén.

Fattigvårdsstyrelsen har under året haft 21 ordinarie och 2 extra sammanträden. Dervid hafva af styrelsen handlagts inalles 1,202 ärenden af hvilka 912 varit af verkställande direktören beredda understödsärenden och 290 brefärenden.

Ärendenas antal och beskaffenhet m. m.

Tab. N:o 1 lemnar en öfversigt af verkställande direktörens verksamhet under år 1901.

Den härförinnan folkskolerådens ledamöter åliggande skyldigheten att undersöka förmögenhetsförhållandena i fattiga folkskolelevers hem och derefter anmäla de behöfvande till erhållande af beklädnadshjelp har på folkskoledirektionens framställning, mot hvilken Fattigvårdsstyrelsen icke haft något att erinra, genom Stadsfullmäktiges beslut den 17 September 1901 öfverflyttats på verkställande direktören i Fattigvårdsstyrelsen. För det ökade arbete, som i följd af denna anordning tillskyndats särskildt den vid Fattigvårdsstyrelsen anställda tillsyningspersonalen, har för sagda personals aflöning uti 1902 års budget ett ökad anslag voterats.

För tillsynen öfver de fattiga, som tilldelats direkta understöd, äfvensom de i staden utackorderade har staden såsom förut varit indelad i 9 distrikt, hvilka ett hvar stätt under uppsigt af en ledamot i styrelsen.

Den vid Fattigvårdsstyrelsen anställda tillsyningspersonalen har biträdt Fattigvårdsstyrelsen och verkställande direktören vid kontrollerandet af de personer, för hvilka fattigvård ansökts, och sådana som utom fattiggården åtnjuta fattigvård, samt i öfrigt införskaffat upplysning om nödlidande inom kommunen och särskildt om minderåriga, som i hemmen icke erhålla behörig vård.

Hela antalet
understöds-
tagare.

Af de genom Fattigvårdsstyrelsens försorg under år 1901 vårdade, underhållna och med penningar understödda personer hafva varit:

	år 1901	år 1900
a) Intagna i Arbets- och fattiggården	787	751
b) Utackorderade	589	591
c) Understödda i hemmen med direkta understöd . .	1,782	1,646
d) Vårdade i anstalter för sinnessjuka, abnormskolor och asyler utom fattiggården	111	119
e) Vårdade å sjukhus utom fattiggården (Maria sjukhus och Sjukstugan i Sörnäs icke inberäknade) . .	303	257
f) Hustrur till värnepligtige	8	7
g) Pensionerade med räntorna af donerade kapital . .	70	70
	Summa	3,650 3,441

Efter vederbörlig afräkning för de på mer än ett ställe upptagna personer, utgörande 97, befinnes hela antalet af Helsingfors stads fattigvård under år 1901 underhållna och understödda personer hafva utgjort 3,553, hvilket vid jmförelse med förhållandet under nästföregående år utvisar en ökning af 112 personer.

För inhemtande af närmare detaljer rörande arbets- och fattiggårdens verksamhet under år 1901 hänvisas till den af föreståndaren kommunalrådet Degerholm aflemnade, här bilagda berättelsen och densamma åtföljande följande förteckningar och uppgifter.

Arbets- och
fattiggården.

Utaf de i Arbets- och fattiggården intagna 787 personer voro intagna:

1) I <i>fattiggården</i>	592
deraf högsta antalet på en gång	360
minsta	295
i medeltal	327

Af hjonerna voro:

män	222
qvinnor	301
barn	<u>69</u> 592

Af hela antalet voro:

födde i Helsingfors	54
,, å andra orter	<u>538</u> 592

Af de under år 1901 i fattiggården intagna voro:

svenska talande	380
finska ,,	201
ryska ,,	10
tyska ,,	<u>1</u> 592

Under året afledo 43 män, 33 qvinnor och 3 barn.

2) I <i>Arbetsinrättningen</i>	195
deraf högsta antalet på en gång	105
minsta antalet	48
i medeltal	<u>76</u>
födde i Helsingfors	54
,, å andra orter	<u>141</u> 195

Af de i Arbetsinrättningen under år 1901 intagna voro:

svenska talande	87
finska ,,	102
ryska ,,	<u>6</u> 195

Af hela antalet 195 hafva 14 genom sitt arbete godtgjort kommunen för deras resp. hustrur och barn lemnad fattigvård.

Fattigårdens
sjukanstalter.

I *sjukhemmet* hafva under året vårdats inalles 337 personer, 196 män och 141 qvinnor; deraf voro qvarliggande från år 1900 — 78 personer, 44 män och 34 qvinnor. Under året intogos 259 personer, 152 män och 107 qvinnor. Af dessa utskrefvos:

såsom friska.	64,	deraf	44	män	och	20	qvinnor
„ förbättrade	63	„	39	„	„	24	„
„ obotade	62	„	32	„	„	30	„
„ affidna	65	„	37	„	„	28	„
<hr/>							
Summa 254, deraf 152 män och 102 qvinnor							
qvarlägo till år 1902 —	83	„	44	„	„	39	„

Antalet lung-
sotspatienter.

Af de sjuka hafva 47 (39 män och 8 qvinnor) lidit af lungdot.

Sjukvårds-
dagar.

Sjukvårdsdagarnas antal under år 1901 utgjorde 28,502. Hvarje dag hafva i medeltal 78 patienter varit intagna; medeltalet sjukvårdsdagar per patient har varit 84,5.

Derutöfver har sjukbehandling meddelats åt omkring 1,000 ambulatoriska patienter från arbets- och fattiggården.

Vårdpersonalen utgöres af 2 sköterskor och 2 städerskor.

Anstalterna för
sinnessjuka.

I *den nya anstalten för sinnessjuka* har sjuknummern för de under år 1901 vårdade utgjort öfverallt 125, af hvilka 56 män och 69 qvinnor. Qvarliggande från år 1900 voro 81, af hvilka 42 män och 39 qvinnor. Vid årets utgång qvarliggande till 1902 voro 63, hvaraf 30 män och 33 qvinnor.

Sjukvårdsdagarna uppgingo under året till inalles 27,258 och utgjorde sålunda för hvarje vårdad patient i medeltal 218; medeltalet sjuka per dag uppgick till 74,6.

Till anstalten ha under året 1901 öfverförts från Lappviks Centralanstalt 4 patienter, 1 man och 3 qvinnor lidande af kronisk sinnessjukdom. Till Kexholms asylinrättning har från anstalten öfverflyttats 2 män och till Lappviks Centralanstalt 1 kvinna.

Under året hafva från anstalten utskrifvits:

såsom återstälde	10,	deraf	4	män	och	6	qvinnor
„ förbättrade	4	„	1	„	„	3	„
„ obotade .	20	„	6	„	„	14	„
„ affidna . .	13	„	6	„	„	7	„
<hr/>							
Summa 47, deraf 17 män och 30 qvinnor.							

Inalles hafva under år 1901 intagits i anstalten 44 patienter, nämligen 14 män och 30 qvinnor, och af dessa äro 21, eller 6 män och 15 qvinnor att hänföras under rubriken obotliga fall.

I *den s. k. gamla anstalten för sinnessjuka* har såsom förut vårdats lugnare kroniskt sinnessjuka kvinnor, inalles 42.

från år 1900 qvarlågo	35
Öfverfördes från den nya anstalten	7
Utskrefs såsom obotad	1
Utackorderades	7
Qvarliggande till 1902	34

Vårdpersonalen har under året utgjorts af samma antal som under föregående år eller 9, af hvilka 6 i den nya anstalten och 3 å den gamla anstalten. Såsom öfversköterska i båda afdelningarna har fröken Augusta Bergström fungerat.

Under året har på landet utackorderats inalles 22 patienter, deraf 9 män och 13 qvinnor.

Såsom häraf framgår har utrymmet i fattiggårdens vårdanstalter för sinnessjuka fortfarande varit strängt anlitadt, ity att icke blott alla platser (till antalet 84) i den nya anstalten i regeln varit fyllda utan derjemte de 35 platser upptagna, som i de äldre sjukhusbarackerna fortfarande kunnat upplåtas för lättare kroniska fall, jemte det äfven de 4 isoleringsrummen i förstnämnda sjukhus, hvilka borde reserveras för att upptaga akuta fall, ständigt tagits i anspråk för patienter. Derutöfver har sinnessjuka såsom förut varit placerade i statsverkets vårdanstalter, för såvidt plats för dem derstädes kunnat erhållas. Slutligen har Fattigvårdsstyrelsen på landsbygden utackorderat sinnessvaga, hvilkas intagning i vårdanstalt ansetts vara icke oundgängligen erforderlig, utan de der pröfvats kunna utan ständig sakkunnig tillsyn öfverlemnas att skötas af dertill lämpliga personer i hemmen.

För inhemtande af utredning derom i hvad mån en allmännare utackordering å landsbygden vore möjlig och egnad att afhjelpa behovet af ökad utrymme i fattigvårdens anstalter för sinnessjuka, har Fattigvårdsstyrelsen i samråd med läkaren å fattiggården under senare hälften af redogörelseåret i en och samma trakt utackorderat ett antal af hjonen från dårvårdsinrättningarna å fattiggården. Inalles hafva sålunda 16 sinnessvaga personer placerats nämligen 14 inom Sibbo socken och 2 invid

Sibbo sockens gräns, dock inom Helsinge. För den närmare vården af patienterna har i Sibbo stationerats en tillsyningsman med en aflöning af 1,200 mark för år utom fri bostad med värme, den der haft sin bostad så belägen att han utan svårighet till och med dagligen kunnat från sitt hemvist besöka alla de sjuka.

Såsom en särskild fördel bör framhållas att alla 16 ifrågavarande patienter fortfarande äro inskrifna i fattiggårdens dårvårdsinrättning och förty i fall af behof kunna utan vidare omgång åter dit insättas.

Vid olika tider har kolonin i Sibbo inspekterats såväl af ordföranden i Fattigvårdsstyrelsen som ock af verkställande direktören samt af föreståndaren för arbets- och fattiggården kommunalrådet Degerholm, hvilken sistnämnde till Fattigvårdsstyrelsen afgifvit en berättelse af följande innehåll:

„Fredagen den 25 Oktober 1901 besökte jag, beledsagad af tillsyningsmannen Stenman, de inom Sibbo socken af fattigvården utackorderade sinnessvaga. På grund af det allmänna intryck jag fick under min inspektion, anser jag att systemet att hos familjer på landet utackordera sinnessvaga personer, som ej äro våldsamma, alltför osnygg eller vådliga för sin omgifning, är att ställa framom vården i en anstalt, der de sjuka ofta verka störande på hvarandra. Stillheten och lugnet i ett hem verkar i och för sig välgörande. Då de sjuka få känna sig som medlemmar af familjer, blifva bemötta som jemlikar med vänlighet och förtroende, så bidrager detta äfven att lugna sinnesstämningen. Som en stor fördel får jag äfven framhålla att de sjuka i ett hem hafva tillfälle till varierande, efter deras förmåga lämpad, sysselsättning. Också föreföll det mig som om redan denna korta vistelse på landet åstadkommit en förbättring i de sjukas sinnestillstånd.

För att visa den ekonomiska sidan af utackorderingssystemet, har jag uppställt följande kalkyl:

Den nya därhusbyggnaden i fattiggården kostade i rundt	
tal 200,000 mark (entreprenad summan 180,000	
mark + 20,000 mark för vattenledning, planering,	
arkitektens och byggnadsstyrelsens arvoden m. m.).	
5 % ränta å detta kapital gör	<i>Smf.</i> 10,000: —
Inventariernas värde i rundt tal 8,000 mark, hvarå 5 %	
ränta gör	„ 400: —
	<hr/>
Transport	<i>Smf.</i> 10,400: —

	Transport	<i>Smk</i>	10,400: —
Staten för 1901 upptager för denna anstalt	„		37,460: —
Då läkarens arvode 3,600 mark för hela arbets- och fattig- gården deri ej ingår, upptages här halfva arvodet för ett år med	„		1,800: —
	Summa	<i>Smk</i>	49,660: —

Fördelar man nu denna totalkostnad 49,660 mark på 84 personer (anstalten är afsedd för endast 74 eventuelt 76 personer) det högsta antal sjukhuset kan inrymma, sedan äfven matsalarne apterats till sjukrum, — kostar hvarje hjon per år i det närmaste 592 mark. — I denna kostnad ingår likväl ej de olika slag af remonter å sönderslagna dörrar och fönster samt arbetslönen för skodon, klädespersedlar m. m. för sjukhusets räkning, som utföras å Arbetsinrättningen och som för år 1900 påförts sjukhuset med 924 mark 80 penni.

Kostnaden för de inom Sibbo socken utackorderade 12 och inom Helsinges socken utackorderade 2, eller inalles 14 sinnessvaga personer, ställer sig för tillfället sålunda:

Utackorderingssumman för dessa 14 personer gör per år	<i>Smk</i>	3,732: —
Arvode för en i Sibbo socken bosatt, för ändamålet särskildt anställd tillsyningsman	„	1,200: —
Hyra för dennes lokal och ett rum för tillfällig upptagning af hjonen	„	150: —
Ved för denna lokal, inspektionsresor, transport af de utackorderade m. fl. förekommande utgifter upptages här förslagsvis till.	„	400: —
	Summa	<i>Smk</i> 5,482: —

Dessa 5,482 mark fördelade på 14 personer visar en kostnad af i rundt tal 392 mark per person och år, eller 200 mark billigare än i anstalten. Att kostnaden för tillsyningsmannen något kommer att reduceras om den fördelas på ett större antal utackorderade sinnessjuka är själfallet. Här får jag äfven nämna att antalet utackorderade sinnessjuka under *en* tillsyningsman, enligt mitt förmenande, ej bör öfverskrida 25 högst 30 personer.“

Utackorderade. Af hela antalet af Helsingfors stads fattigvård utackorderade personer voro:

<i>I staden</i> 105, deraf äldre personer	15
barn under 15 år	90
år 1900 104, deraf äldre personer	16
barn under 15 år	88
<i>På landet</i> 484, deraf äldre personer	201
barn under 15 år	283
år 1900 487, deraf äldre personer	163
barn under 15 år	324

Af de i staden utackorderade voro:

svenska talande	81
finska „	24

Af de på landet utackorderade voro placerade:

I Kyrkslätt socken	80
„ Wichtis „	101
„ Esbo „	98
„ Sjundea „	54
„ Sibbo „	44
„ Nurmijärvi „	26
„ Helsinge „	30
„ Thusby „	18
„ Lojo „	5
„ särskilda andra kommuner	28
	<hr/> 484
Af dessa: afledo 11 män, 12 kvinnor och 1 barn ==	24
fylde 15 år	26
återlemnades till föräldrarna	8
intogos i fattiggården	11
affördes till Lojo asyl.	3

Den närmaste tillsynen öfver fattiga, som af Helsingfors stad underhållas å andra orter, har i 6 kommuner omhänderhafts af därför utaf Fattigvårdsstyrelsen antagna ombud.

Såsom sådana ha under året fungerat:

I Esbo fröken Matilda Bergström,
 I Helsinge kronolänsmannen fil. mag. G. E. Holmström,
 I Kyrkslätt förre brofogden K. A. Lönnqvist,
 I Sibbo kommunalsekreteraren J. Mansner,
 I Sjundeå kronolänsmannen K. A. Grönholm,
 I Wichtis öfverkonstapeln G. Grönberg.

Arvodet för dessa ombud varierar mellan 75 och 150 mark, beroende af antalet utackorderade på de skilda orterna.

Dessutom hafva af tillsyningspersonalen vid Fattigvårdsstyrelsen fru Creutlein inspekterat de utackorderade i Esbo och Kyrkslätt samt fru Uimonen de utackorderade i Wichtis socken.

Af de med direkta understöd i hemmen understödda fattiga voro: Direkta understöd.

	år 1901	år 1900
äldre personer	714	614
deras barn	1,068	1,032
	<hr/>	<hr/>
Summa	1,782	1,646
deraf äldre personer, som jemlikt § 2 i Nåd. förordn. af den 17 Mars 1879 äro ovillkorligen berättigade till fattigvård		
	327	297
öfriga som råkat i sådan nöd att Fattigvårdsstyrelsen nödgats tilldela dem tillfälligt understöd	387	317
	<hr/>	<hr/>
Summa	714	614

I afseende å modersmålet voro af hela antalet:

svenska talande	305
finska "	397
ryska "	10
tyska "	2
	<hr/>
	714

Vårdade i anstalter för sinnessjuka, abnormskolor eller asylter:

1:o	I Fagnäs Centralanstalt för sinnessjuka	3
2:o	I Lappviks " " "	20
3:o	I Pitkäniemi " " "	9
4:o	I Kexholms asyl " " "	19
5:o	I Asylinrättningen å Sjählö för "	18
6:o	I Perttula uppfostringsanstalt för andesvaga	2
7:o	I Hemmet för fallandesjuka barn i Hattula	2
8:o	I Arbetsskolan och hemmet för lytta i Helsingfors	5
9:o	I Döfstumsskolan i Borgå.	2
10:o	I " i Jakobstad	2
11:o	I " i Jyväskylä	1
12:o	I " i Kuopio	1
13:o	I " i Åbo	2
14:o	I Blindskolan i Helsingfors	6
15:o	I Mörskom asyl för vanartiga gossar	20
16:o	I Lojo asyl för vanartiga gossar	11
	Summa	123

Tab. N:o 2 utvisar antalet med själs- eller kroppsslyten besvärade fattiga, hvilka vårdats eller understöds på Helsingfors stads fattigvårds bekostnad under år 1901.

Vårdade å sjukhus utom fattiggården:

	år 1901	år 1900
Å Allmänna sjukhusets olika afdelningar	285	248
Å andra sjukhus i staden	16	9
	Summa	301 257

I understöd åt värnepligtigas hustrur och barn har inalles utdelats 1,225 mark.

Antalet personer, hvilka under de skilda månaderna understöds med *lifsmedel* (matportioner från arbetareängköket Båtsmansgatan N:o 10) äfvensom antalet personer, hvilka erhållit *läkemedel* på fattigvårdens bekostnad, framgår af *Tab. N:o 1*. Kostnaderna för medicin stego till 5,040 mark 38 penni (år 1900 3,786 mark 13 penni).

Inalles 226 aflidna personer blefvo under året *begravade* på *fattigvårdens bekostnad*, deraf 202 i Helsingfors stad.

Räntorna å särskilda till fattigvården donerade fonder, hvilka förvaltas af Drätselkammaren, har Fattigvårdsstyrelsen fördelat emellan 70 personer, hvilka på grund af anvisningar å Drätselkontoret uppburit dem tillerkända andelar. Användning af räntorna från till fattigvården donerade fonder.

Dessa räntemedel hafva utdelats enligt följande uträkning:

I Februari 1901 ränta å		
Alexandras fond	<i>Fm</i>	200: —
Wilhelm Elgs fond	"	558: 26
Hanells fond	"	281: 84
Hedvid Charlotta Gripenbergs fond	"	607: 04
I Maj 1901 ränta å		
Carl Sierckens fond	"	151: 76
Gustava Karolina Brobergs m. fl. fonder	"	585: 36
I Oktober 1901 ränta å		
Maria Bergmans fond	"	500: —
I December 1901 ränta å		
Adolf Fredrik Siercks fond	"	379: 40
Elsa Maria Lampas	"	463: —
Lisette Gardbergs	"	54: 20
<u>Summa</u> <i>Fm</i>		3,780: 86

Kommunens andel i utgifterna (*Fm* 2,308: —) för internerne i Mörskom asyl. Mörskom asyl.

Öfver medel som lyftats å Drätselkontoret för asylen i Lojo har föreståndaren läraren Emil Lassinen afgifvit skild redovisning. Lojo asyl.

Genom Stadsfullmäktiges beslut den 15 Oktober 1901 har Lojo asyl för vanartiga gossar i likhet med stadens öfriga uppfostringsanstalter från innevarande 1902 års ingång stälts under Uppfostringsnämndens förvaltning. Plats i anstalten bör dock framdeles företrädesvis beredas åt fattigvårdens pupiller.

Fattigvårdens
inkomster och
utgifter.

Följande räkning utvisar fattigvårdens inkomster och utgifter under
år 1901.

	<i>Fm.</i>	<i>ni</i>	<i>Fm.</i>	<i>ni</i>
Inkomster.				
Behållning från år 1900	5,050	47		
Ersättning för underhåll af fattige	9,839	96		
För arbeten, verkställda af hjonerna i fattiggården	334	10		
” ” ” ” ” i arbetsinrättningen	12,350	36		
” försålda svinkreatur	1,005	—		
” försåldt affall från kosthållningen	60	50		
Ränta å löpande räkning	119	19	28,759	58
Lyftat å Drätselkontoret	—	—	282,000	—
Summa	—	—	310,759	58
Utgifter.				
<i>Fattigvårdsstyrelsen.</i>				
Aflöningar	11,000	—		
Arvode för tillsyningsmän	3,868	50		
Ersättning för inspektionsresor	474	51	15,343	01
<i>Fattiggården.</i>				
Aflöningar	14,820	—		
Beklädnad	5,677	47		
Kost	25,077	03		
Läkemedel	4,195	86		
Inventarier	1,576	93		
Materialier	926	83		
Ved och belysning	8,073	06		
Hästfourage	659	50		
Remontarbeten	4,383	67		
Diverse utgifter	5,109	89	70,500	24
<i>Arbetsinrättningen.</i>				
Aflöningar	2,940	—		
Ved och belysning	1,209	07		
Kost	11,332	81		
Beklädnad	1,858	77		
Materialier	6,224	10		
Inventarier och arbetsverktyg	493	71		
Transport	24,058	46	85,843	25

	<i>Fmy.</i>	<i>ni.</i>	<i>Fmy.</i>	<i>ni.</i>
Transport	24,058	46	85,843	25
Flitpenningar	838	75		
Remontarbeten	874	99		
Diverse utgifter	592	20	26,364	40
<i>Dårvårdsanstalten.</i>				
Aflöningar	6,960	—		
Beklädnad	3,022	79		
Kost	14,411	88		
Läkemedel	1,267	26		
Inventarier	1,277	73		
Ved och belysning	7,200	68		
Remontarbeten	4,451	84		
Diverse utgifter	1,270	90	39,863	08
<i>Understöd och kostnader för fattiga utom inrättningarna.</i>				
För i staden och å landsbygden utackorderade	64,110	93		
I särskilda inrättningar intagna	4,599	17		
Sjukvård	7,953	10		
Dårvård	23,390	77		
Läkemedel	5,040	38		
Direkta understöd	42,650	—	147,744	35
<i>Diverse.</i>				
Understöd åt värnepligtiges hustrur och barn	1,225	—		
Expenser och oförutsedda utgifter	2,647	14	3,872	14
Behållning till år 1902	—	—	7,072	36
Summa	—	—	310,759	58

Fattigvårdens utgifter beräknade per månad synes ur *tab. N:o 3.*

Tablå, utvisande skilnaden emellan budgeten och utgifterna för år 1901.

	Enligt budgeten	Utgifterna	Ökade	Minskade
Aflöningar	32,780 —	32,780 —	— —	— —
Arvode för tillsyningsmän	4,500 —	3,868 50	— —	631 50
Ersättning för inspektionsresor	800 —	474 51	— —	325 49
Beklädnad	8,500 —	8,700 26	200 26	— —
Kost	41,000 —	39,488 91	— —	1,511 09
Läkemedel	10,000 —	10,503 50	503 50	— —
Inventarier	2,000 —	2,854 66	854 66	— —
Materialier	800 —	926 83	126 83	— —
Ved och belysning	15,000 —	15,273 74	273 74	— —
Hästfourage	1,000 —	659 50	— —	340 50
Remontarbeten	8,000 —	8,835 51	835 51	— —
Arbetsinrättningen	22,140 —	26,364 40	4,224 40	— —
I staden och å landsbygden utackor- derade	64,000 —	64,110 93	110 93	— —
I särskilda inrättningar intagna	7,000 —	4,599 17	— —	2,400 83
Sjukvård	7,000 —	7,953 10	953 10	— —
Dårvård	22,000 —	23,390 77	1,397 77	— —
Direkta understöd	40,000 —	42,650 —	2,650 —	— —
Understöd åt värnepligtiges hustrur	1,500 —	1,225 —	— —	275 —
Diverse utgifter	7,500 —	9,027 93	1,527 93	— —
Summa	295,520 —	303,687 22	13,651 63	5,484 41

Vid redogörelsen för fattigvårdens förvaltning böra icke lemnas obeaktade de ersättningar fattigvården jemlikt § 28 i Nåd. förordn. den 17 Mars 1879 fått uppbära af kronan, äfvensom de bidrag och ersättningar andra kommuner och enskilda lemnat samt inkomsterna från arbets- och fattiggården.

Då här förut anförda utgifter för fattigvården i det hela *Smk*: 303,687: 22 minskas med antydda inkomstpöster *Smk*: 23,709: 11, visar sig att kommunens faktiska utgifter för 1901 års fattigvård utgjorde *Smk*: 279,978: 11.

Följande tablå utvisar skillnaden emellan de särskilda utgifterna för åren 1900 och 1901.

	Utgifter		Under år 1901			
	1901	1900	utgifterna			
			ökade		minskade	
Afföningar	32,780 —	28,280 —	4,500 —	—	—	—
Arvode för tillsyningsmän	3,868 50	4,087 50	—	—	219 —	—
Ersättning för inspektionsresor	474 51	324 90	149 61	—	—	—
Beklädnad	8,700 26	9,796 12	—	—	1,095 86	—
Kost	39,488 91	38,503 44	985 47	—	—	—
Läkemedel	10,508 50	8,335 71	2,167 79	—	—	—
Inventarier	2,854 66	6,548 07	—	—	3,693 41	—
Materialier	926 83	743 63	183 20	—	—	—
Ved och belysning	15,273 74	15,352 42	—	—	78 68	—
Hästfourage	659 50	703 69	—	—	44 19	—
Remontarbeten	8,835 51	6,646 30	2,189 21	—	—	—
Arbetsinrättningen	26,364 40	26,780 55	—	—	416 15	—
I staden och å landsbygden utackor- derade	64,110 93	64,326 12	—	—	215 19	—
I särskilda inrättningar intagna . . .	4,599 17	5,189 22	—	—	590 05	—
Sjukvård	7,953 10	6,486 22	1,466 88	—	—	—
Därvård	23,390 77	19,529 95	3,860 82	—	—	—
Direkta understöd	42,650 —	37,881 —	4,769 —	—	—	—
Understöd åt värnepligtiges hustrur	1,225 —	1,145 —	80 —	—	—	—
Diverse utgifter	9,027 93	8,082 29	945 64	—	—	—
Summa	303,687 22	288,742 13	21,297 62	—	6,352 53	—

Förvaltningen af stadens fattigvård har sjelffallet rönt inverkan af den under större delen af året rådande bristen på arbetsförtjenst samt af förekomsten utaf epidemiska sjukdomar. Då samtliga platser såväl å Maria sjukhus som ock å andra sjukvårdsanstalter i staden varit upptagna, har Fattigvårdsstyrelsen sett sig nödsakad att intaga äfven akut insjuknade personer uti fattiggårdens lasarett, hvilket egentligen är afsedt för internerna uti arbets- och fattiggården och fattigvårdens understödstagare d. v. s. af långvarigare sjukdom eller ålderdomssvaghet lidande fattiga. Uti dessa omständigheter äfvensom uti de bland kroppsarbeterens klass allt allmännare förekommande nerv- och sinnessjukdomarna har man att söka förklaringen till utgifternas stegring år 1901.

Slutligen får Fattigvårdsstyrelsen bilägga kommunalrådet Degerholms ofvannämnda berättelse om Arbets- och fattiggården.“

I fattiggården
intagna perso-
ner.

„De i fattiggården under året intagne hafva utgjorts af ålderstigna, sjukliga, bräckliga eller sinnessjuka personer, hvilka sistnämndes antal uppgick till 184, äfvensom af värlösa eller vanvårdade barn, hvilka här kvarhållits en tid för att sedan genom utackordering öfverlemnas till enskilda, välkända familjer dels i staden dels å landsorten, för att vårdas och uppfostras.

Att de intagna hjonen efter deras förmåga blifvit i arbete använda framgår af den härhos bilagda arbetsförteckningen, äfvensom deraf att en del af inrättningens beklädnad, vedhuggning, rummens renhållning, tvätt m. m. genom hjonen ombesörjts.

Af förenämnda i fattiggården intagna 184 sinnessvaga personer hafva de, som erfordrat strängare bevakning, vårdats i celler och utgjort inalles 74. Högsta antalet på en gång vårdade sinnessjuka har utgjort 121 och minsta antalet 100.

Kosthållningen
vid Arbets- och
fattiggården.

Kosthållningen vid Arbets- och fattiggården har ombesörjts under undertecknads och husmoderns närmaste tillsyn af en hushållerska med biträde af nödig tjenstepersonal och gifvit det resultat, att kostnaden, för hvarje dagportion eller en fullvuxen persons uppehälle för dagen utgjort i fattiggården 31,85 penni och i arbetsinrättningen, der rikligare portioner måste utdelas, emedan de där intagna äro friskare och mera arbetsföra, 41 penni samt i den nya dårvårdsanstalten 36 penni.

Ordningen vid
Arbets- och
fattiggården.

Året 1901 har inom Arbets- och fattiggården förflutit utan att vare sig större förändringar i något afseende inträffat eller några störingar af ordningen och arbetet inom inrättningen egt rum. Hjonens uppförande har icke lemnat skäl till svårare anmärkningar och straffåtgärder högst sällan behöft vidtagas.

För inhemtande af de vidare detaljerna af inrättningens verksamhet under året 1901 anhåller undertecknad att få hänvisa till de bilagor, som åtfölja denna berättelse under följande rubriker:

Fattiggården.

- 1:o. Förteckning öfver för kosthållningen levererade, uppköpta och från fattiggårdens jordområde skördade produkter under år 1901;
- 2:o. Dito öfver verkställda arbeten — utom de per kontant;
- 3:o. Dito öfver antalet intagna hjon under året;

Arbetsinrättningen.

- 4:o. Sammandrag af dagsverkslistorna förda under 1901;
- 5:o. Uppgift öfver verksamheten under år 1901;
- 6:o. Lagerförteckning den 31 December 1901;
- 7:o. Förteckning öfver kvarstående materialier vid utgången af år 1901;
- 8:o. Dito öfver förändringar i kroppsvigten hos manskapet under år 1901; och
- 9:o. Uppgift öfver antalet intagna hjon jemte deras ålder.“

Och må af dessa bilagor, der ej uppgifter från desamma intagits uti efterföljande statistiska tabeller, anföras följande:

Kontanta inkomsten från fattiggården under år 1901 utgjorde 334 mark 10 penni. Förutom att inrättningens äldre linne- och gångkläder blifvit erforderligen underhållne hafva följande arbeten för inrättningens behof blifvit å fattiggården verkställda. *Sömnad*: 268 lakan, 290 skjortor, 70 skjortor, för barn, 165 linnen, 68 linnen, för barn, 112 handdukar, 40 madrassöfvertåg, 8 dynöfvertåg, 140 klädningar, 83 underkjolar, 24 stoppade koftor, 9 stoppade paletåer, 36 förkläden, 5 par halfgardiner, 31 barnlifstycken, 10 barnblusar, 12 koltar, 103 par barnkalsonger; *Skrädderiarbeten*: 16 rockar, 23 par benkläder, 8 västar och en mängd lappningar af äldre kläder; *Strumpstickning*: 73 par ullstrumpor, 177 par linnestrumpor, 68 par bomullsstrumpor, 12 par vantar och en mängd skarfvade, 298 meter mattor väfda under året; *Snickeriarbeten*: diverse mindre snickeriarbeten för inrättningens behof. Transport till likstationen af 202 lik efter aflidna medellösa personer. En del förekommande arbeten vid skötselns af den öppna jorden och inhöstandet af: 800 metr. *L**B* hö, 35 hl kålrötter, 20 hl morötter, 1,500 st. kål och diverse grönsaker.